

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светла Кирилова Черпокова-Захаријева, преподавател в Катедра „История на литературата и сравнително литературознание“ при Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“

по област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

професионално направление: 2.1. Филология (Антична и западноевропейска литература: сравнително литературознание)

Автор: доц. д-р Младен Цветанов Влашки

Тема: Български образи на краевековната австрийска литература

1. Общо представяне на процедурата

Със заповед № РД-22-1557 от 26.06.2025 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Български образи на краевековната австрийска литература“ за придобиване на научната степен „доктор на науките“ в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление: 2.1. Филология (Антична и западноевропейска литература: сравнително литературознание). Автор на дисертационния труд е доц. д-р Младен Цветанов Влашки – дългогодишен преподавател в катедра „История на литературата и сравнително литературознание“, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Филологически факултет.

Съгласно изискванията потвърждавам, че предоставеният от дисертанта комплект с материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и включва всички необходими документи. Представен е дисертационен труд на тема „Български образи на краевековната австрийска литература“ и статии по темата на дисертационния труд, както и други публикации. Предложената справка по наукометрични показатели отговаря на минималните национални изисквания за придобиване на научната степен „доктор на науките“

Доц. д-р Младен Цветанов Влашки е завършил „Българска филология“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, където придобива докторската си степен. Към това може да се прибави и докторската степен, която придобива във Виенския университет. Дългогодишен преподавател е в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по Антична и западноевропейска литература и сравнително

литературознание, както и по други дисциплини, свързани с критическа и литературна рецепция. Също така води лекционни курсове за бакалаври и магистри във Филиалите на Пловдивския университет в Кърджали и Смолян, а през годините и в Шуменския университет, в Нов български университет – Пловдив, в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство (АМТИ). Гост-лектор е в над осем чуждестранни университета (Дрезден, Хумболт университет, Гьотинген, Болоня, Будапеща, Фрайбург, Комотини, Атина и др.). Автор е на учебници и учебни помагала. Активно участва в културното пространство в качеството си на създател и редактор на книжни поредици, на списания (сп. „Страница“), член на редакционни колегии (сп. „ЛИНК“ например). Води авторско предаване за литература и книги по БНР-Пловдив. Преводач е от немски език на художествена и научна литература. Носител е на престижни награди на „Портал Култура“, „Дъбът на Пенчо“, „Осма муза“, „Сирак Скитник“, „Хр. Г. Данов“ и др.

2. Актуалност на тематиката, познаване на проблема и методология

Обсъждането на темата, обект на изследване, „Български образи на краевековната австрийска литература“, е резултат от дългогодишни, над 35-годишни занимания в областта от страна на доц. д-р Младен Влашки. Това действително е един фундаментален труд, много задълбочен и плод на систематични проучвания във времето. Бих нарекла дисертацията един „opus magnum“, който обобщава в себе си изследванията на доц. д-р Младен Влашки през годините. Безспорни приноси се конструират на изследователска матрица, задаването на вектори за изследване, предлагане на продуктивни типологически сходства, предлагане на модел за изследване на „забравени процеси“, създаване на „цялостен образ“ на българските образи на краевековната австрийска литература. А още със самото конструиране на изследователското поле, необследвано у нас, дисертацията е приносна.

Отварят се нови изследователски хоризонти и е налице провокация към изследователски посоки, които могат да бъдат приложени от учените към техни собствени изследователски територии. Лично за мене много полезна е първата част (уводът и първа глава), която предлага методологическа рамка на изследването. В нея всеки може да открие много полезни неща за собствените си изследвания, дори и те да са отнесени към друга времева рамка, но да са в типологически сходна проблематика.

Методически дисертационният труд е добре издържан, като се прилагат интердисциплинарни и компаративистични подходи. Налице е доброто познаване на съвременната научна методология, а качество на изследването е, че гради собствени изследователски модели, които могат да послужат за пример на други изследователски практики.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави, заключение и библиография. Включва и два екскурса. Уводът излиза извън традиционния жанр „уводни думи“, като обстойно запознава читателя с основанията и предимствата на подобен род изследване. Една увлекателна четивност го подготвя за предстоящите стъпки на проучването. От „виенските сладкарници“ през ориенталските до виенските кафенета читателят може да „вкуси“ сладостта на изследваната материя.

В първа глава, „Методологически перспективи“, особено продуктивно е обсъждането на понятието „образ“ в светлината на компаративистиката, интеркултурната херменевтика, рецептивистиката и имагологията. То дава и ключ към анализа на националното своеобразие на литературата, ключ, който впоследствие систематично „отключва“ и обяснява проблемни тематични полета. Втора глава, „Литературноисторически модели на австрийската литература за периода от към 1870 до към 1918 г.“, вече в дълбочина изучава процесите, полагайки ги в нужния контекст – литературен, общокултурен, исторически, политически. Обследват се различни „модели на австрийски литературни истории“ (на Херберт Цеман, Винфрид Кригследер например), за да може накрая да се формира една категорична „рамка на австрийската краеевковна литература с оглед на австрийските литературноисторически модели“, като особено интересно е проблематизирането на понятия като „реализъм“ и „натурализъм“ в светлината на тази своеобразна рамка. Третата глава, „Трансфер, рецепция и образи на австрийската краеевковна литература на литературното поле в Българи“, вече насочва вниманието си върху конкретни проявление на образите на австрийската краеевковна литература в България. Конкретно проучвателните експерименти се извършват чрез фокусирането върху познати фигури от българската литературна история – Иван Шишманов, Теодор Траянов, Гео Милев, Николай Лилиев. Особеното обаче е, че се представят непознати или в недостатъчна степен обсъждани страни от литературноисторическото им битие. Особено ценна е частта „4.3. Трансферни

канали и образи на австрийската краевоковна литература, породени от тях“, където се набелязват именно „каналите“ за културен трансфер – периодика, театър, книгоиздаване. Тази част предлага и конспект, който може да ориентира бъдещия изследовател на културни трансфери не само по линията *България – Австрия*.

Заклучението още веднъж дава отговор на систематично поставяния в хода на дисертацията въпрос: „Защо австрийската краевоковна литература е от значение за днешното разбиране на света, в който живеем?“. Този отговор, както става ясно, не е еднозначен, но търсенето му не е без значение, както за собствените изследователски усилия на автора на дисертация, така и за сегашното ни усещане в един вечно променящ се, но и същевременно здраво свързан с традициите на предходниците ни свят.

4. Преценка на публикациите, автореферата и на личния принос.

Предложените статии по темата на дисертационния труд доказват още веднъж дългогодишните и задълбочени занимания с изследваната проблематиката. Публикувани са в авторитетни издания и отговарят на националните минимални изисквания.

Авторефератът много добре ориентира в съдържанието на дисертационния труд. Съдържа всички необходими атрибути и предоставя качествено резюме на дисертацията.

Към личните приноси на доц. д-р Младен Влашки трябва да се отбележи нещо много качествено в изследователската му практика по принцип, която имам възможност да наблюдавам през годините и което е отразено и в настоящата му работа, а това е, че той не се предоверява просто на казаното и писаното, а работи с архиви, ръкописни текстове, сравнява ги и извлича подтекстовото им значение с оглед на проучваната тематика.

5. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки към дисертационния труд и към предоставените материали към него. По-скоро бих оборила една критична бележка, която се появи по време на вътрешното обсъждане на дисертацията по повод обемните бележки под черта. Лично за мене те бяха особено полезни, тъй като огромният масив от автори, произведения, културни и литературни процеси, исторически факти невинаги е възможно да бъде познат на читателя, та бил той и специалист в конкретната област. Бележките под черта придават плътност на текста и без да създават усещане за

пренатовареност или отклоняване от основната задача, информират и образоват читателя.

Пожелавам на доц. д-р Младен Влашки заниманията му да продължат в същата посока или в друга, но със същата задълбоченост и отдаденост, което вярвам, че ще се случи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените материали, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята изцяло **положителна оценка** за присъждането на научната степен „доктор на науките“ на доц. д-р Младен Цветанов Влашки в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление: 2.1. Филология (Антична и западноевропейска литература: сравнително литературознание).

23.09.2025 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Светла Кирилова Черпокова-Захаријева)